

Vattenfall AB

Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Stockholm

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se
cc: jorgen.sundin@regeringskansliet.se

Datum:
2022-10-27

Kontakt: Cecilia Tärnström
E-mail: Cecilia.tarnstrom@vattenfall.com

Telefon: 070-539 59 11

Diarienummer: M2022/01470

Remissvar avseende EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Vattenfall tackar för möjligheten att få lämna synpunkter.

Vattenfall stöder EU:s mål att bidra till en kontinuerlig och uthållig återhämtning av biologisk mångfald och motståndskraftig natur i EU:s land- och havsområden genom återställande av ekosystem. Vi är övertygade om att god miljöprestanda är grundläggande även för vår verksamhets framgång och lägger stor vikt vid skydd av natur och den biologiska mångfalden vid sidan av våra mål att bli klimatneutrala och främja en hållbar resursanvändning.

Summering av synpunkter

Vattenfall välkomnar initiativet från EU-kommissionen för att förbättra återhämtningen av biologisk mångfald.

Klimatförändringar är en av de största orsakerna till förlust av biologisk mångfald, t. ex. genom skogsbränder, värmeböljor, torka och stormar. Utbyggnad av ett fossilfritt energisystem har en positiv inverkan på biologisk mångfald, eftersom elektrifiering är ett av de viktigaste verktygen i samhällets omställning för att nå klimatmålet.

Vattenfall vill därför understryka vikten av att det fortsatta arbetet med denna förordning beaktar behovet av att stärka förutsättningarna för såväl utbyggnad som bibehållande av fossilfri energiproduktion och elnät. Här måste avvägningar göras kring biodiversitet och klimatfrågan; utbyggnaden av fossilfri energi ska göras med hänsyn till biologisk mångfald, samtidigt som åtgärderna för att skydda och förbättra biodiversiteten inte får bromsa utbyggnaden av energisystemet. Vattenkraften spelar en oerhört viktig roll i vårt svenska elsystem; den utgör en stabil bas- och reglerkraft och möjliggör därmed en ökad integration av väderberoende elproduktion som t. ex vindkraft. Att värna den svenska vattenkraftproduktionen måste därför balanseras mot behovet av naturrestaurering.

Vattenfall ställer sig tveksam till några aspekter:

- Förslaget innehåller bestämmelser för att värna projekt för förnybar energi, inklusive deras tillhörande nätanslutningar, som för närvarande övervägs i direktivet om

förnybar energi, genom deras klassificering som projekt av "överordnat allmänt intresse". Språket i förordningen måste breddas för att säkra utbyggnaden av förnybar energi oberoende av utfallet i förnybarhets direktivet och med hänsyn till EU:s energiomställningsmål till 2030 och 2050.

- Förslaget lämnar utrymme för tolkning på nationell nivå. Otydligheten kan försvåra för projektering av förnybar energi (eller bibehållande av befintlig produktion), särskilt vid enskilda undantagsbedömningar från s.k. projekt av allmänintresse utanför Natura 2000-områden, samt vid den otydliga omfattningen av skyldigheten att ta bort flodbarriärer.

Vi efterlyser en specifik inkludering av projekt som har en positiv inverkan på den biologiska mångfalden, d.v.s. projekt som går längre än definitionen av blå och gröna infrastrukturprojekt. Eftersom frågor om klimatförändringar, biologisk mångfald och restaurering av natur går hand i hand är det nödvändigt att främja energiinfrastrukturprojekt som kan ha en positiv inverkan på deras miljö.

Vi efterfrågar även en fördjupad analys av risk för påverkan på befintliga verksamheter, som kan påverka Natura 2000-områden eller sådana livsmiljöer som omfattas av art- och habitatdirektivet.

Säkerställa EU:s energiomställningsmål

Vi välkomnar att kommissionen tar hänsyn till behovet av förnybar energi i sitt förslag.

De skyddsåtgärder som anges för utvecklingen av förnybar energi bygger huvudsakligen på bestämmelser som föreslås i översynen av direktivet om förnybar energi (RED), särskilt genom klassificeringen av förnybara projekt, anslutande elnät och lagring som övervägande allmänintresse. Om dessa bestämmelser inte införs i den slutliga RED-revideringen måste det fossilfria energiperspektivet klargöras i denna lagstiftning, för att säkerställa utvecklingen av fossilfri energiproduktion och nätanpassning som är av avgörande betydelse för EU:s energiomställning.

Vi är också oroade över att den nuvarande definitionen av projekt som bör klassificeras som av överordnat allmänt intresse i RED-revideringen, är för snäv för att skydda EU:s energiomställningsmål. Förslaget bör även omfatta elnät (och inte bara kopplat till nya energiprojekt), för att möjliggöra nätutbyggnad för att klara den fortsatt elektrifiering och på så sätt möjliggöra samhällets fossilfria omställning. Kritisk utbyggnad av elnätet som möjliggör undvikande av CO₂-utsläpp skulle inte omfattas av det aktuella förslaget, till exempel anslutning av ny industriell verksamhet med låga utsläpp av koldioxid eller för att elektrifiera befintliga industriprocesser, eller bättre koppla samman transportsystemet.

Dessutom behöver ordalydelsen i naturrestaureringslagen breddas så att lagtexten också beaktar kartläggningen av det område som är nödvändigt för att varje medlemsstat ska kunna uppfylla sina energimål, och inte enbart fokusera på de föreslagna "förnybara go-to-zonerna". Sammantaget ställer sig Vattenfall tveksam till "förnybara go-to-zoner" då det aktuella RED-revideringsförslaget har vaga kriterier för implementering, vilket kan medföra suboptimala "go-to-zoner" som inte matchar EU:s energiomställningsbehov.

Harmonisering av genomförandet av förordningen

Förslaget lämnar utrymme för tolkningar på nationell nivå och möjliggör att tillämpa undantagsmöjligheter mer restriktivt, vilket kan försvåra omställningen till ett fossilfritt samhälle, särskilt om det skapar flaskhalsar för utvecklingen av nya projekt. Detta gäller särskilt undantagsbedömningar för enskilda fall av överordnade projekt av allmänt intresse utanför Natura 2000-områden, som riskerar att försena utvecklingen av fossilfria energiprojekt och nödvändiga förändringar av elnätet, samt skapa obalanser i genomförandet av denna förordning mellan de olika medlemsstaterna. Utvärdering från fall till fall leder till olika tidsramar och divergerande resultat, vilket kan bli en flaskhals för utvecklingen av nya projekt för förnybar energi och elnätet och kan hämma målen för förnybar energi till 2030 och 2050.

Vattenfall är också oroad över vad ett utökat krav på restaurering kopplat till Natura 2000-miljöer kan innebära för vattenkraften.

Formulering kring skyldigheten att ta bort flodbarriärer - att den "i första hand bör ta itu med obsoleta barriärer som inte längre behövs för produktion av förnybar energi" - är öppen för tolkning, och Vattenfall anser att förtydliganden bör läggas till i artikeln eller i bilagan till förordningen. Definitionen av obsoleta barriärer måste vara mer explicit, särskilt när det gäller multifunktionella flodbarriärer, och bedömningen av om en barriär är obsolet eller inte bör göras från fall till fall med hänsyn till syftet med barriären och nationella förhållanden. Vattenfall anser att det bör undersökas om flodbarriärer kopplade till vattenkraft bör undantas.

Dessutom bör naturrestaureringsförordningen vara förenlig med ramdirektivet för vatten, som redan ger en bedömning av den ekologiska statusen för ytvatten och grundvatten i EU, för att inte skapa politiska överlappning och förvirring. Medlemsstaternas naturrestaureringsplaner bör ta hänsyn till förvaltningsplanerna för avrinningsområdet vilka omfattar relevanta planer för att uppnå god ekologisk status. Vattenfall efterlyser en tydlig konsekvensanalys för att undvika överlapp med redan befintlig EU-lagstiftning, exempelvis fågel-, art- och habitatdirektiven samt ramdirektivet för vatten.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Anja Alemdar
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden